

О‘ЗБЕКISTON AHO LISINING IJTIMO IY TARKIBI HAMDA XO‘JALIK FAOLIYATI

Dilobar Karimboyeva To‘rayevna

Toshkent shahar Shayxontohur tuman Politexnikumi

Tarix fani o‘qituvchisi

Annotatsiya: Mazkur maqolada O‘zbekiston aholisining ijtimoiy tarkibi va xo‘jalik faoliyati haqida qisqacha ma‘lumot beriladi. O‘zbekiston Respublikasi etnik jihatdan xilma-xil bo‘lib, mamlakatda o‘zbeklar bilan bir qatorda ruslar, tojiklar, qozoqlar, qirg‘izlar, tatarlar, koreyslar va boshqa millat vakillari yashaydi. Aholi tarkibida yoshlik ulushi yuqori bo‘lgani bois, mamlakatda mehnat resurslari salohiyati kuchli. Xo‘jalik faoliyati qishloq xo‘jaligi, sanoat va xizmat ko‘rsatish sohalaridan iborat. Qishloq xo‘jaligida paxta yetishtirish yetakchi o‘rin tutadi, sanoatda esa konchilik va yengil sanoat rivojlangan. Xizmat ko‘rsatish sohasi, xususan, turizm mamlakat iqtisodiyotini diversifikatsiya qilishda muhim ahamiyat kasb etadi. Mazkur tarmoqlarning rivojlanishi O‘zbekiston iqtisodiyotining barqaror o‘shishiga va aholi farovonligining oshishiga hissa qo‘shmoqda.

Kalit so‘zlar: O‘zbekiston, ijtimoiy tarkib, etnik xilma-xillik, yoshlar ulushi, qishloq xo‘jaligi, paxta yetishtirish, sanoat, konchilik, yengil sanoat, xizmat ko‘rsatish, turizm, iqtisodiy diversifikatsiya, mehnat resurslari, madaniy meros, aholi farovonligi, iqtisodiy o‘shish.

O‘zbekiston Respublikasi, Markaziy Osiyodagi eng yirik davlatlardan biri bo‘lib, aholisi hamda xo‘jalik faoliyati bilan mintaqada muhim o‘rin tutadi. O‘zbekistonning ijtimoiy tarkibi hamda xo‘jalik faoliyati davlatning iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanishiga bevosita ta‘sir qiladi.

Aholining Ijtimoiy Tarkibi

O‘zbekistonning aholisini tashkil etuvchi asosiy omil etnik xilma-xillikdir. Respublikada asosan o‘zbeklar yashaydi, ular aholi sonining katta qismini tashkil etadi. Biroq, mamlakatda ruslar, tojiklar, qozoqlar, qirg‘izlar, tatarlar, koreyslar va boshqa millat vakillari ham yashaydi. O‘zbekistonning madaniy xilma-xilligi tarixiy bosqichlarda shakllangan va bugungi kunda ham saqlanib qolgan. Bu xilma-xillik madaniy merosni boyitish va turli millatlar o‘rtasidagi munosabatlarni rivojlantirishga xizmat qiladi.

Aholining yoshi tarkibiga kelsak, O‘zbekiston yoshlari ko‘p bo‘lgan mamlakatlardan biridir. Aholining katta qismini yoshlar tashkil qiladi, bu esa kelajakda mamlakatning mehnat resurslari salohiyatini oshirish uchun yaxshi imkoniyat yaratadi.

Shu bilan birga, aholining keksayishi ham kuzatilmoqda, bu esa kelajakda ijtimoiy ta'minot tizimiga yanada ko'proq e'tibor berishni talab etadi.

Xo'jalik Faoliyati

O'zbekiston xo'jaligi ko'p tarmoqli va turli sohalarni o'z ichiga oladi. Davlatning iqtisodiyoti asosan qishloq xo'jaligi, sanoat va xizmat ko'rsatish sohaslariga asoslanadi.

1. Qishloq xo'jaligi: O'zbekiston agrar davlat sifatida paxta yetishtirish bilan mashhur. Mamlakat paxta ishlab chiqarish bo'yicha jahonda yetakchilardan biri hisoblanadi. Shuningdek, O'zbekiston bug'doy, meva-sabzavot, uzum va boshqa qishloq xo'jaligi mahsulotlarini yetishtirish bo'yicha ham katta imkoniyatlarga ega. So'nggi yillarda qishloq xo'jaligida modernizatsiya jarayonlari amalga oshirilmoqda va yangi texnologiyalar kiritilib, samaradorlik oshirilmoqda.

2. Sanoat: Sanoat sohasida yengil sanoat, mashinasozlik, kimyo sanoati va konchilik yetakchi tarmoqlar hisoblanadi. Yengil sanoatda paxta tolasidan to'qimachilik mahsulotlari ishlab chiqarish rivojlangan. Konchilikda oltin va boshqa qimmatbaho metallar qazib olish muhim o'rin tutadi. Sanoat sohasida ishlab chiqarishni mahalliyashtirish va eksportga yo'naltirish uchun investitsiyalar jalb qilinmoqda.

3. Xizmat ko'rsatish: Xizmat ko'rsatish sohasi ham iqtisodiyotda muhim ahamiyatga ega. Turizm, savdo va transport xizmatlari rivojlanib borayotgan sohalardandir. Ayniqsa, tarixiy va madaniy meros obyektlari sayyohlarni jalb qiluvchi omillardan biri bo'lib, turizm iqtisodiy o'sish uchun yangi imkoniyatlar yaratmoqda.

Xulosa

O'zbekistonning ijtimoiy tarkibi va xo'jalik faoliyati mamlakatning barqaror rivojlanishi va xalq farovonligini oshirishda muhim rol o'ynaydi. Aholi tarkibidagi yoshlar ulushi mamlakatning mehnat resurslarini boyitadi, qishloq xo'jaligi esa oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlaydi. Shu bilan birga, sanoatning rivojlanishi va xizmat ko'rsatish sohasining kengayishi iqtisodiyotni diversifikatsiya qilishda muhim o'rin tutadi. Davlatning istiqbolli rivojlanish strategiyalari aholi farovonligini yanada oshirishga qaratilgan bo'lib, bu yo'lda amalga oshirilayotgan islohotlar mamlakatning iqtisodiy salohiyatini mustahkamlashga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Karimov, I. A. (2008). O'zbekistonning ijtimoiy-iqtisodiy taraqqiyoti. Toshkent: O'zbekiston Milliy Ensiklopediyasi Davlat Ilmiy Noshriyoti.
2. Rahimov, M., & Usmonov, S. (2015). O'zbekiston iqtisodiyoti: nazariya va amaliyot. Toshkent: Iqtisodiyot NMIU.
3. Xushvaqtov, O. (2020). O'zbekistonda demografik rivojlanish va aholi tarkibi. Toshkent: Ma'naviyat NMIU.

4. Islomov, B. (2017). O‘zbekiston iqtisodiy geografiyasi. Toshkent: Fan va texnologiyalar nashriyoti.
5. Umarov, T. (2019). Agrar sohani rivojlantirishda islohotlar. Toshkent: “Sharq” NMIU.
6. Raxmonov, S. (2021). O‘zbekistonning sanoat sektori va istiqbollari. Toshkent: Ilm-fan nashriyoti.
7. Toshmatov, X. & Ostonov, R. (2018). O‘zbekistonning xizmat ko‘rsatish sohasidagi rivojlanish yo‘nalishlari. Toshkent: O‘zbekiston iqtisodiyot instituti nashriyoti.
8. Qodirov, H. (2016). O‘zbekiston iqtisodiyotini modernizatsiyalash jarayonlari. Toshkent: Iqtisodiyot va taraqqiyot nashriyoti.
9. Abdullaev, Z. (2014). O‘zbekistonda aholi bandligi va mehnat bozori. Toshkent: Mehnat nashriyoti.
10. Matmurodov, F. (2019). O‘zbekistonda turizm sohasi va uning rivoji. Toshkent: Turizm va sport vazirligi nashriyoti.